

בשעת לילה מאחרת ישב הרב מוהליבר בביתו ועין בתנ"ך. הוא שגן פסוקים בהתרגשות גדולה כשלקח נשמעו דפיקות על דלת ביתו. בפתח הבית עמד קלמן, אחד מיהודי העירה. פניו של קלמן היו נפולות: "כידוע לך, אני מתפרנס מהלואה ברבית לשכנינו הגויים. לפני כשנה הלוייתי לשכני הגוי כסף רב והוא עדין לא החזיר לי את ההלואה. אני כבר לא יודע מה לעשות. כיצד אגבה ממנו את חובי?"

הרב מוהליבר נאנח: "כבר זמן רב אני מנסה לשכנע את היהודים לעזוב את מקצוע ההלואה ברבית, שאיננו תורם בכלל לעולם ורק מעורר את חמתם של הגויים עלינו..."

הרב מוהליבר הצביע על ספר התנ"ך הפתוח על השלחן והסביר: "קלמן, הזוכר אתה את ימי דוד ושלמה, שבהם ישראל עבדו את אדמתם? הזוכר אתה את גדולי החכמים שבתקופת המשנה והתלמוד שעסקו במלאכות כמו סנדלרות וחקלאות? ומה עם גדולי החכמים, הרמב"ם והרמב"ן, שהיו גם רופאים? בימי קדם למדו יהודים מקצוע ובעמל כפיהם פרנסו את בני ביתם, אך לצערנו בשנות הגלות הגויים לא אפשרו לנו לעסוק בכל המקצועות וכבר שכחנו כיצד להתפרנס מעמל פנינו".

קלמן היה מזעזע: "אתה מציע לרכש השכלה וללמד מקצוע?! אינך חושש שההשכלה ולמוד חכמות החל יגרמו לנו להתרחק מהתורה ומהמצוות?"

הרב מוהליבר החזיק בידו של קלמן ולקח אותו לפנת החדר, אל ארון הספרים. הרב פתח אחת מדלתות הארון וחשף עשרות ספרים שעוסקים במחקר, חשבון והנדסה. הספרים היו משמשים ונכר היה שהרב מוהליבר עין בהם רבות: "גם התורה וגם החכמה האנושית הן יצירותיו של רבנו של עולם. ראוי שהן יסתדרו יחד", הסביר הרב מוהליבר.

"באמת?" התפלא קלמן. "תמיד חשבתי שיש סתירה בין השניים - בין המאמין וירא ה' לבין האדם המשכיל העוסק בלמודי החל".

"לו היו מקשיבים לי", השיב הרב מוהליבר, "היו המשכילים ויראי ה' לומדים את הצדדים הטובים שיש איש ברעהו. אך לצערי, שנאת החנם שהחריבה את בית מקדשנו עדין מרקדת בינינו". הרב מוהליבר נשם צמקות בצער.

"ראה, קלמן, המשיו הרב, בקל שנה, בחג הסוכות, כל יהודי נוטל את ארבעת המינים ומתפלל בדבקות גדולה לחבר בין האתרוג, ההדס, הלולב והערבה, שמסמלים את כל חלקי האמה הישראלית. מדוע כשמגיעים הדברים לעולם המעשה הכל נשכח ונעלם, ורק מחלוקות ושנאה אנו מוצאים בינינו?" זעק הרב ממועמקי לבו.

עיניו של קלמן התמלאו דמעות. הרב מוהליבר שתק לרגע ואז הכריז בקול מלא בטחון: "יגיעו ימים והמצב ישתנה בעזרת ה'! עוד תראה שנשוב לחדש ימינו כקדם!"